

Pocta Janu Bucharovi

Jsou lidé, kteří mají oči, dobré oči, vidí, ale nedívají se. Mají uši, dokonalý sluch, ale neposlouchají. A tak jim mnohé pěkné i důležité nenávratně uniká. Já mezi ně nepatřím...

Jsem tvor společenský. Chodím rád mezi lidi, které mám rád, a bavím se v jejich společnosti vlastním vyprávěním i nasloucháním. Prvého je jako šafránu, zato druhého habaděj. Co vyslechnu, třídím na dvě skupiny - neuvěřitelné a použitelné. Tomu všemu přidává zvláštní příchut' naše nářečí. Mohu bez nějaké chlouby říci, že ho znám dobře. Pamatuji si, jak mluvili moji rodiče, prarodiče i starší sousedé...

Jan Buchar

Řídící učitel, lidový vypravěč a spisovatel **Jan Buchar** (1895 - 1988) se narodil 14. dubna 1895 v Mříčné jako nejstarší syn v rodině hostinského (hospoda měla velký společenský sál, odtud plyne označení pro „sálouské“ Buchary) a starosty (1901 - 1907) Jana Buchara. Měl dvě sestry Marii a Annu, jež zemřely v útlém věku na záškrť, a dva bratry Josefa a Jaroslava, kterým alespoň částečně nahrazoval otce, zavražděného zákeřně opilcem, když se snažil ukončit hospodskou rvačku.

V roce 1910 však tragédie rodu Bucharova neskončila. Bratr Jaroslav zahynul za druhé světové války, když se rozhodl bojovat proti německým okupantům se zbraní v ruce v exilové armádě. Z protektorátu uprchl v únoru 1940 a přes Slovensko, Maďarsko, Jugoslávii, Řecko a Itálii se dostal do Francie. Během měsíčního strastiplného putování přechodil zápal plic a nakazil se tuberkulosou, takže byl po přihlášení se k československé jednotce v Agde převezen do plicního sanatoria v Montpellier, kde v roce 1942 zemřel. Tragický úděl neminul ani maminku Marii

Bucharovou, která zemřela na následky krutého věznění krátce po svém synovi Jaroslavovi. Po válce této statečné ženě udělil prezident Edvard Beneš Československý válečný kříž 1939 in memoriam. Válku a německou okupaci přes kruté výslechy a věznění tak přežili jen bratři Jan a Josef. „Sálouští“ Bucharové byli lidé nadmíru stateční!

Vraťme se však k „běhu života“ Jana Buchara. Ještě před první světovou válkou stihl vystudovat a vykonat základní vojenskou službu. Obecnou školu absolvoval v Mříčné, měšťanskou v Jilemnici a střední na Zemské vyšší reálné škole v Jičíně (jeho spolužákem tam byl např. spisovatel Jaroslav Havlíček). Před vypuknutím války absolvoval ještě v rámci povinné vojenské služby školu pro důstojníky v záloze. Všechny jeho plány však na čtyři roky přerušila světová válka. Za císaře Františka Josefa (který se nechal přimět k rouzpoutání světového konfliktu, a předurčil tak podunajskou monarchii k zániku) se Bucharovi zemřít v nesmyslné válce proti bratrským Srbům nechtělo. A neměl k tomu daleko, vždyť během čtvrt roku z jeho jednotky nezbyla ani třetina. Život mu zřejmě zachránilo předstírání duševní pomatenosti po lehkém úrazu hlavy.

Po skončení první světové války se Jan Buchar rychle „uzdravil“, složil potřebné zkoušky, stal se kantorem a také se oženil. Učil v Mříčné, Lhotce u Vysokého nad Jizerou a opět v Mříčné, kde byl v roce 1940 nacisty zatčen pro odbojovou činnost v řadách Obrany národa (skupina MUDr. Ladislava Nebeského, zavražděného německými národními socialisty v září 1942). Bestiální výslechy gestapa i tříleté věznění přežil. A mohl se tak po válce pustit do další práce.

V letech 1945 - 1948 byl ředitelem Dívčí školy všeobecné v Jilemnici, následně řídícím učitelem základní školy v rodné Mříčné. V roce 1950 odešel jakožto bývalý politický vězeň do předčasného důchodu, avšak v letech 1959 - 1968 působil ještě jako účetní Jednotného zemědělského družstva v Mříčné.

Jan Buchar byl člověkem nebývale aktivním. Dlouhá léta působil v Sokole (cvičitel, vedoucí dorostu a místonáčelník krkonošské župy), byl členem Sboru dobrovolných hasičů v Mříčné, desítky let knihovníkem Místní lidové knihovny ve Mříčné. Jako herec, maskér, malíř kulis a režisér se věnoval ochotnickému divadlu v souborech Vrchlický a Jarost v Mříčné. Byl dlouholetým členem tanečního dechového orchestru Otakara Hanuše v Jilemnici, od roku 1956 dlouholetým členem obnoveného Pěveckého sdružení krkonošských učitelů. Byl i aktivním členem Svazu protifašistických bojovníků a myslivecké společnosti v Mříčné. Nejvíce však Jana Buchara proslavila jeho estrádní a publikační činnost.

Jan BUCHAR

14.4. 1895 – 19.3. 1988

- řídící učitel
- znalec Krkonoš a ochránce přírody
- propagátor turistiky a lyžování
- hráč jilemnické dechové kapely
- člen pěveckého sdružení *Krkonošští učitelé*
- vypravěč nářečí *krkonošských poudaček*
- herec a dramaturg mříčenského a později jilemnického ochotnického divadla
- knihovník místní Lidové knihovny v Mříčné
- regionální spisovatel v krkonošském nářečí

tituly : **Bylo hůř a lidi nechválili**
Co se kdy u nás šustlo
Co se šustlo taky jinde

Spisovatel Jan Buchar

Svou knižní prvotinu vydal Jan Buchar sice a v roce 1975, ale již od 30. let 20. stol. přispíval d

měsíčníku Sokolské žup krkonošské *Na stráž*, d časopisu hasičské žup *Na pomoc* a publikova také v *Právu lidu*.

Ve spisovatelské činnosti pokračoval i mez válkami. Soustředil se především na studium mizejícího krkonošského nářečí a postupně se sta jeho velkým znalcem.

Průpravou k jeho knižním pracím bylo působení v estrádním

kroužku v letech 1958 – 1960, kde vystupoval jako lidový vypravěč. Zároveň přispíval do okresního

časopisu *Nová horská ves* a navázal přátelské i pracovní kontakty se spisovatelkou Marií Kubátovou a hudebním skladatelem Vilémem Prokopem Mlejnkem.

Bucharova knižní prvotina, jak již bylo zmíněno, vyšla v krajském nakladatelství *Kruh* v Hradci Králové v roce 1975, tedy v jeho 80 letech. Nazval ji zcela

příznačně **Co se kdy u nás šustlo**. Knižka vzbudila velký ohlas, a tak mohly v tomtéž

nakladatelství následovat další dva knižní počiny. V roce 1980 **Co se šustlo taky jinde** a 1984 **Bylo hůř a lidi nechválili**.

Všechny tři knížky citlivě ilustrovala akademická malířka a ilustrátorka Marie Táborská. Velkou zásluhu na jejich vydání měli mimo jiné redaktor semilského *Rozvoje* Vladimír Burjáněk a redaktor nakladatelství *Kruh* Bohumír Dejmek.

Rozepsaný sborník **Starý kantor vzpomíná** se zatím knižního vydání nedočkal. Některé jeho části však vyšly v časopise *Krkonoše*.

